

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ РЕГІОНІВ

*О.В. Ляховська, к.е.н., молодший науковий співробітник
ДУ «Інститут регіональних досліджень
ім. М.І. Долишнього НАН України»*

Ефективне функціонування промислових підприємств в сучасних умовах вимагає впровадження технологічних, наукових, управлінських інновацій. В Україні частка промислових підприємств, що впроваджували інновації зростає і становила у 2017 р. – 14,3 %, у 2016 р. – 16,6 %, у 2015 р. – 15,2 %. Водночас, питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової залишається дуже малою (2014 р. – 2,5 %, 2015 р. – 1,4 %, 2016р. – 6,1 %). Окрім того, у 2017 р. запроваджено майже вдвічі менше технологічних процесів і виробництва нових видів інноваційної продукції у порівнянні з 2016р. (у 2016р. – 3489 процесів, у 2017 р. – 1831 процесів; у 2016 р. – 4139 найменувань інноваційної продукції, у 2017 р. – 2387 найменувань).

Про зниження темпів інноваційного розвитку промислових підприємств регіонів свідчить зменшення кількості інноваційно активних підприємств (рис.1).

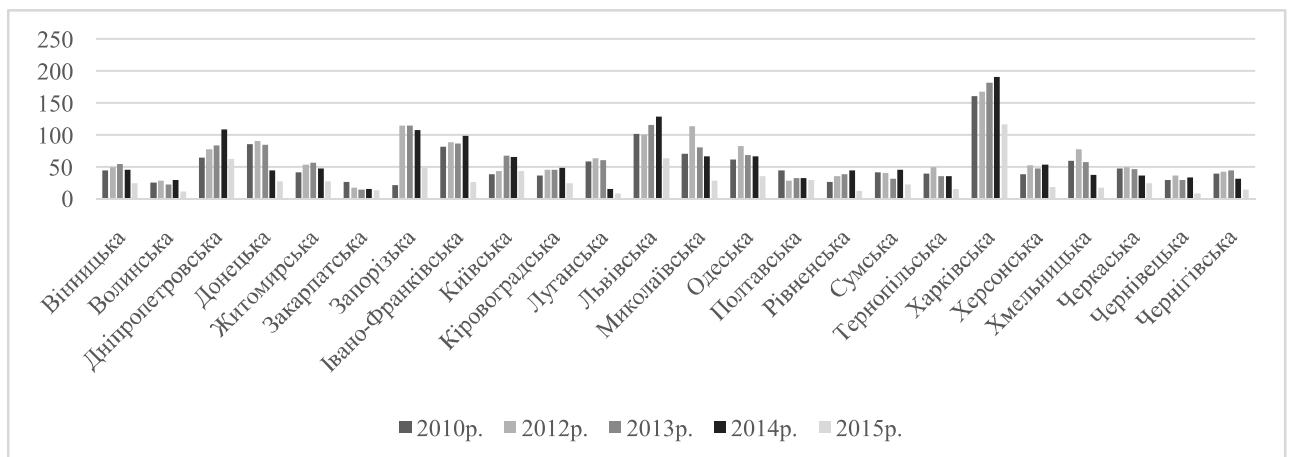

Рис.1 – Кількість інноваційно активних підприємств у промисловості регіонів за 2010-2015 рр. [1, С.661]

У 2015 р. порівняно з 2010 р. кількість інноваційно активних промислових підприємств зросла тільки у Київській області (з 39 підприємств у 2010 р. до 44 у 2015 р.). У інших областях кількість таких підприємств зменшилась, зокрема, у Донецькій (2010 р. – 86 інноваційно активних підприємств, 2015 р. – 28), Івано-Франківській (2010 р. – 82, 2015 р. – 27 підприємств) та у Луганській (2010 р. – 59, 2015 р. – 9 підприємств).

Рушійним фактором розвитку інновацій є їх фінансування. Для промислових підприємств України характерним є самофінансування інноваційної діяльності (рис.2), в чому на наш погляд основна проблема інноваційного розвитку промисловості регіонів.

Вітчизняними інвесторами профінансовано інноваційну діяльність промислових підприємств у 2017 р. тільки у Житомирській (16,23 % від загального обсягу фінансування інноваційної діяльності), Харківській (14,09 %), Сумській (6,38 %) та Київській (0,04 %) областях. Фінансування інновацій промислових підприємств іноземними інвесторами у 2017 р. було у Сумській (14,88 %) та Закарпатській (2,38 %) областях.

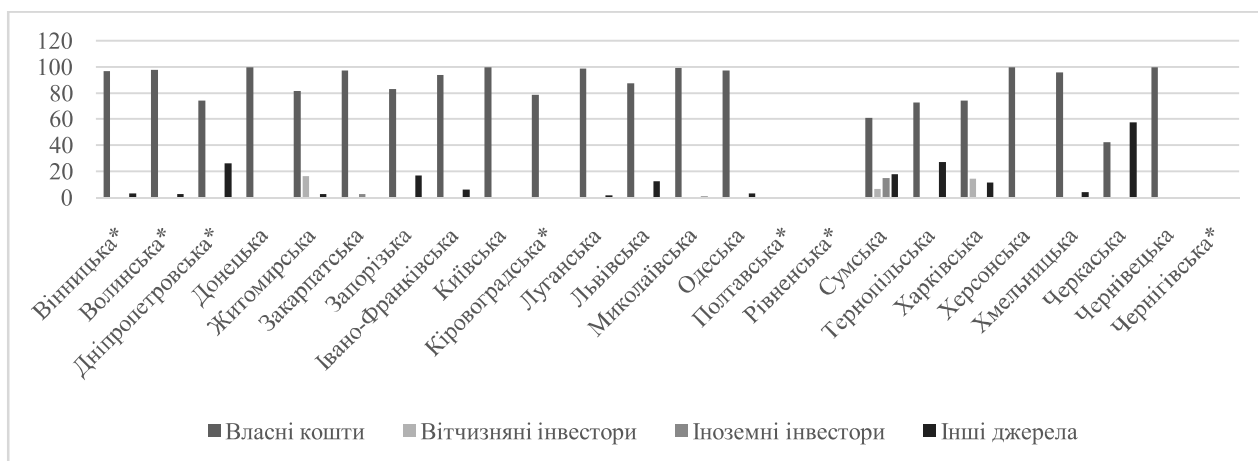

Рис.2 – Регіональна структура джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств у 2017 р., %
(Згруповано на основі статистичних даних обласних управлінь статистики)

* Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності статистичної інформації

Загалом можемо виділити основні проблеми інноваційного розвитку промислових підприємств регіонів України.

1. Низький рівень інноваційної активності промислових підприємств. Вирішенню цього питання сприятиме стимулювання та популяризація інноваційної діяльності шляхом застосування законодавчих, фінансових та інших інструментів впливу.

2. Недостатність фінансування. Самофінансування інноваційної діяльності є основним та надійним джерелом інвестування. Проте, більшість промислових підприємств не можуть забезпечити великих фінансових вливань, які вимагають промислові інновації. Шляхами вирішення даної проблеми є збільшення державного фінансування, створення фондів сприяння інноваційного розвитку промисловості, стимулювання вливання зовнішніх інвестицій в інноваційні проекти тощо.

3. Регіональне спрямування розвитку інновацій промисловості. Запровадження політики децентралізації в Україні може бути стимулом розвитку інновацій промисловості. Місцева влада може стимулювати ті напрями розвитку промислових інновацій, які найбільш перспективні в конкретному регіоні, зокрема, шляхом створення фондів інноваційного розвитку промисловості регіону.

Список використаних джерел

1. Статистичний збірник «Регіони України» (2 частина) 2016р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>